

Najvyšší súd
Slovenskej republiky

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ J. P., 2/ M. P., 3/ L. P.** všetci bývajúci v P., všetci právne zastúpení Mgr. Adrianou Sojkovou, advokátkou v Dubnici nad Váhom, Námestie Matice slovenskej 1713, proti odporkyni **Rapid life životná poisťovňa, a.s.**, so sídlom v Košice, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904 zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Martin Timcsák, advokát, s.r.o., so sídlom Bratislava, Zámocké schody 2/A, v mene a na účet ktorej koná advokát JUDr. Martin Timcsák, **o určení, že poisťný vzťah trvá**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 5 C 15/2009, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 25. januára 2011 sp. zn. 17 Co 99/2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporkyne **o d m i e t a**.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľom trovy dovolacieho konania na účet ich právnej zástupkyne Mgr. Adriany Sojkovej, advokátky v Dubnici nad Váhom, Námestie Matice slovenskej č. 1713 v sume 300,3 eur do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom zo 14. decembra 2009, č. k. 5 C 15/2009 – 220 určil, že poisťné vzťahy, založené poisťnými zmluvami UDP-K č. 4016700035 s dobou poistenia od 5.10.2001 – 5.10.2016, UDP-K č. 4016700028 s dobou poistenia od 30.3.2001 – 30.3.2016 a UDP-K č. 4016700029 s dobou poistenia od 30.3.2001 – 30.3.2016 uzavretými medzi Prvou česko-slovenskou poisťovňou, a. s. ako poisťiteľom a navrhovateľmi 1/, 2./, 3/ ako poistenými, naďalej trvá a účastníci konania sú týmito zmluvami viazaní. Uznesením

z toho istého dňa, č. k. 5 C 15/2009 – 219 **zamietol** návrh odporkyne na prerušenie konania (podaný podľa § 109 ods.1, písm. c/ O. s. p.). Odporkyňa uložil povinnosť nahradiť navrhovateľom trovy konania v sume 2.445,25 € k rukám ich právne zástupkyne, Mgr. Adriany Sojkovej, do troch dní od právoplatnosti

Vychádzal z názoru, že návrh je dôvodný, lebo navrhovatelia majú naliehavý právny záujem navrhovateľov na požadovanom určení podľa § 80 písm. c/ O. s. p.; bez autoritatívneho rozhodnutia súdu totiž navrhovatelia nevedia, či poistný vzťah s odporkyňou trvá, či majú plniť poistné v zmysle zmlúv alebo nie a či sa na ich úkor odporkyňa neobohacuje tým, že toto poistné prijíma. V odôvodnení ďalej uviedol, že v danom prípade jednostranný úkon odporkyne – oznámenie o zrušení poistných zmlúv zo dňa 6. 6. 2008 nemá oporu v zákone – v ust. § 800 až § 804 Občianskeho zákonníka, ani vo všeobecných poistných podmienkach. Nositeľom práva na jednostranné zrušenie poistného vzťahu je podľa čl. 11 ods. 2 VPP totiž poistník a nie poisťovateľ. Navrhovatelia jednostranne poistný vzťah nezrušili a právo vypovedať poistný vzťah – poistenie osôb podľa § 800 ods. 3 Občianskeho zákonníka môže poistiteľ len pri poistení pre prípad úrazu. Argumentáciu odporkyne, že poistný vzťah je možné ukončiť aj iným spôsobom, ako predpokladá Občiansky zákonník, keďže ide o právny vzťah s verejným prvkom, nepovažoval za dôvodnú. Zákonné ust. § 800 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujú možnosť zániku taxatívne a nemožno ich rozširovať podľa ľubovôle poisťovateľa. Predmetné poistné zmluvy boli uzavreté v roku 2001. Povinnosť podľa § 31a zák. č. 95/2002 Z. z. v znení účinnom od 1.5.2004, ktorej nesplnenie konštatovala NBS pri dohľade sa vyžadovala pri výpočte poistného až od 2.5.2004. Táto zmena však v rámci princípu zákazu retroaktivity, nemohla ovplyvniť obsah predtým vzniknutého právneho vzťahu medzi navrhovateľmi a odporkyňou pokiaľ medzi nimi nedošlo k dohode o zmene poistných zmlúv. Účastníci sú potom viazaní prejavmi vôle, obsiahnutými v pôvodných poistných zmluvách, vrátane ich dodatkov, preto návrhu navrhovateľov vyhovel. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že nie je daný ani dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. lebo predložené otázky nemajú význam pre rozhodnutie súdu v predmetnej veci. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a úspešným navrhovateľom priznal náhradu trov voči odporkyni.

Na odvolanie odporkyne Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 25. januára 2011 sp. zn. 17 Co 99/2010 – 278 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 2 O. s. p.), navrhovateľom priznal náhradu trov konania v sume 1182, 75 eur k rukám ich právnej

zástupkyne do troch dní. Odvolanie odporkyne voči uzneseniu sp. zn. 5 C 15/2009 – 219 ako neprípustné odmietol, jej opakovaný návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. zamietol.

Odvolací súd konštatoval, že rozsudok súdu prvého stupňa vychádza zo správneho skutkového a právneho záveru, jeho odôvodnenie zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p., preto sa s dôvodmi tohto rozsudku plne stotožnil (§ 219 ods. 2 O. s. p.). K odvolacím dôvodom odporkyne dodal, že je správny záver súdu prvého stupňa o existencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (§ 80 písm. c/ O. s. p.). Oznámenie odporkyne navrhovateľom zo dňa 6. 6. 2004 o zániku poistenia, odvolací súd zhodne považoval za jednostranný právny úkon, ktorého právnu relevanciu a zákonnosť posúdil súd prvého stupňa ako neplatnú. V konaní nebola preukázaná taká právna prekážka, ktorá by nastala po vzniku poistného vzťahu a objektívne znemožnila plnenie záväzkov z poistnej zmluvy na strane odporkyne a znamenala úplný, prípadne čiastočný zánik poistenia. Preto okresný súd správne určil, že poistný vzťah založený posudzovanými poistnými zmluvami vrátane ich dodatkov stále trvá. Dodal, že poistné vzťahy založené poistnými zmluvami v danom prípade majú charakter spotrebiteľských zmlúv, vzhľadom na subjekty zmluvného vzťahu (§ 52 Občianskeho zákonníka). Navrhovatelia, ako fyzické osoby – odberatelia nemôžu znášať prípadné riziká, ktoré pre odporkyňu – dodávateľ a vyplývajú z jej podnikateľskej činnosti, prípadných nedostatkov v kalkulačných vzorcoch, keď spotrebiteľ, na rozdiel od odporkyne – dodávateľ a - nedisponuje potrebnými odbornými znalosťami. Aj prípadná zmena ekonomickej situácie odporkyne ako podnikateľ a, ktorá môže nastať z rôznych príčin (aj v dôsledku zmeny postupov pri kalkulácii poistných vzorcov, prípadne iných právnych úprav), nemôže mať za následok nemožnosť plnenia podľa § 575 Občianskeho zákonníka a tým zánik záväzkov odporkyne voči navrhovateľom vyplývajúcich z poistnej zmluvy.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadla dovolaním odporkyňa. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, alebo aby tieto rozsudky zmenil tak, že žalobu zamietne a zaviazne navrhovateľov na náhradu trov konania. Vydania takéhoto rozhodnutia sa domáhala z dôvodov, že súd jej odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., (keď odvolací nenariadil pojednávanie; súd prvého stupňa nevykonal všetky navrhnuté dôkazy a nepostupoval v súlade s ust. § 118 ods. 2 O. s. p.), že rozhodoval

vyklúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený v zmysle § 237 písm. g/ O. s. p. (keď vec nebola predložená Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na rozhodnutie o navrhovaných predbežných otázkach), namietala aj nesprávne právne posúdenie podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (otázky nemožnosti plnenia, to, že nesprávne poistné vzorce prijalo Ministerstvo financií Slovenskej republiky a práve preto je /ono/ zodpovedné za vzniknutý právny stav a škodu, ktorá spoločnosti vznikla) ako aj inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorú bližšie neodôvodnila.

Navrhovatelia navrhli dovolanie ako neprípustné odmietnuť a priznať im náhradu trov dovolacieho konania. Tvrdili, že odporkyňou predložené dôkazy, súd prvého stupňa pri skončení dokazovania oboznámil a v rozsahu súvisiacom s meritom veci aj v odôvodnení svojho rozhodnutia vyhodnotil. Právne posúdenie veci nebolo založené na výpovedi svedkov, prípadne obsahu výpovedí samotných účastníkov konania, ale išlo výlučne o právne posúdenie nastolenej otázky trvania záväzkovo-právneho vzťahu medzi účastníkmi konania. Z tohto dôvodu by bolo neúčelné a neekonomické nariadovať pojednávanie pred odvolacím súdom. Pokiaľ ide o odporkyňou navrhované predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev, tieto s prejednávanou vecou a sporom medzi účastníkmi nesúvisia. Keďže nie sú dané dôvody prípustnosti dovolania, dovolací súd sa nemôže zaoberať správnosťou právneho posúdenia alebo tým, či konanie nebolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) predovšetkým skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné, ak smeruje proti takému jeho rozhodnutiu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa

odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním odporkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký jeho potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. procesne prípustné.

Procesnú prípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku odporkyne by zakladala len prípadná procesná vada vyplývajúca z ustanovenia § 237 O. s. p. Na vadu takejto povahy je dovolací súd povinný vždy prihliadať (§ 242 ods. 1 O. s. p.). So zreteľom na uvedenú povinnosť sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie podmienok prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa – a to aj vzhľadom na obsah dovolania – zaoberal tiež otázkou, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O. s. p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k jednej (resp. k niektorým) z týchto väd, ale len

jednoznačné zistenie, že konanie na súde nižšieho stupňa je skutočne postihnuté niektorou z týchto taxatívne vymenovaných väd. Mimoriadnosť dovolania ako opravného prostriedku, ktorým možno výnimočne napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, sa prejavuje aj v tom, že jeho prípustnosť v zmysle § 237 O. s. p. je spojená výlučne len s najzávažnejšími procesnými vadami zakladajúcimi tzv. zmätočnosť (v ňom taxatívne vymenovanými). Iné procesné vady nezakladajú prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku podľa uvedeného ustanovenia.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. zakladá taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré priznáva platná právna úprava za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. Ako Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol už vo viacerých svojich rozhodnutiach, pokiaľ bolo rozhodnutie súdu vydané na základe neúplne zisteného skutkového stavu, neznamená to bez ďalšieho, že je daný dôvod prípustnosti v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. O procesnú vadu spomínanej povahy ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať jeho procesné práva, najmä právo predniesť (doplniť, či doplňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom prednesu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 3, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O. s. p.). Zo spisu nevyplýva, že by žalovanej bolo odňaté niektoré z uvedených procesných práv.

Podľa § 214 v spojení s § 372p O. s. p. (v znení účinnom od 15. októbra 2008 do 31. decembra 2011, ktoré sa vzťahuje aj na prejednávajúcu vec) na pojednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem (ods. 1). V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (ods. 2). V zmysle citovaného ustanovenia odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania vždy, ak nie je daný ani jeden z uvedených dôvodov, pričom oprávnenie na ich posúdenie má výlučne odvolací súd; ten zvažuje, či treba dokazovanie doplniť alebo zopakovať (§ 120 ods. 1 O. s. p.) a posudzuje existenciu dôležitého verejného záujmu, ktorý

je dôvodom na nariadenie pojednávania len vtedy, ak by otázky, ktoré sú predmetom konania, mohli mať širší spoločenský dopad a ak by ochrana práv a právom chránených záujmov účastníkov konania mohla byť významná i pre iné subjekty.

V prejednávanej veci mal odvolací súd v čase rozhodovania (ako to vyplýva z jeho rozhodnutia) za to, že súd prvého stupňa dokazovanie vykonal v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci, preto nepovažoval za potrebné dokazovanie doplniť alebo zopakovať, keď konštatoval, že rozsudok okresného súdu vo veci samej je potrebné podľa ust. § 219 ods.1 O. s. p. ako vecne správne potvrdiť. Rovnako v konaní pred súdom prvého stupňa súd nerozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 115a O. s. p., a vo veci nebol daný ani dôležitý verejný záujem v zmysle vyššie uvedeného výkladu. Možno teda uzavrieť, že v predmetnej veci nebol splnený ani jeden z dôvodov pre nariadenie pojednávania v zmysle ustanovenia § 214 ods. 1 O. s. p., takže odvolací súd nebol povinný v predmetnej veci nariadiť pojednávanie; mohol postupovať podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. a pokiaľ pojednávanie nenariadil, neodňal svojim postupom odporkyňi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Odňatie možnosti konať pred súdom nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. , podľa ktorého po vykonaní úkonov podľa odseku 1 predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli. Odporkyňa trvala na tom, že v dôsledku porušenia tohto ustanovenia rozhodnutie odvolacieho súdu bolo pre ňu nepredvídateľné, prekvapivé a nedostala ani možnosť na vzniknutý stav reagovať.

V súvislosti s uvedenou námietkou treba uviesť, že ustanovenie § 118 O. s. p. upravuje postup sudcu vo vzťahu k nesporným skutočnostiam a sporným skutočnostiam. Zabezpečuje vyššiu ochranu účastníkov konania tým, že sudca usmerní účastníkov konania o rozsahu dokazovania, ktoré mieni vykonať, čím sa môžu minimalizovať stavy tzv. opomenutých návrhov na dokazovanie zo strany účastníkov. Sleduje sa ním aj predvídateľnosť postupu súdu a tým aj posilnenia práva na spravodlivý súdny proces.

Všetky ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (vrátane ustanovenia § 118) treba vykladať systémovo a vo vzájomnej súvislosti. Musí sa pri tom vždy prihliadať na osobitosti každej prejednávanej veci pri súčasnom rešpektovaní princípu rovnosti. Je preto vždy vecou individuálneho posúdenia, aké dôsledky majú (prípadné) procesné nedostatky, ku ktorým došlo v občianskom súdnom konaní v postupe súdov (viď II. ÚS 264/2006). Nemožno pritom opomenúť, že cieľom ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť účastníkov už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho cieľom je tiež zjednodušiť a zrýchliť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré podľa názoru súdu sú buď nesporné alebo právne bezvýznamné.

V predmetnom konaní medzi účastníkmi nebol sporný skutkový stav, spočívajúci v tom, že navrhovatelia uzavreli s právnym predchodcom odporcu poistnú zmluvu na životné poistenie na dobu určitú s dohodnutým mesačným poistným. Sporným bolo posúdenie či došlo k zrušeniu uvedených poistných zmlúv s výplatom odkupnej hodnoty podľa § 788 ods. 2 písm. f/ Obč. zák. na základe ustanovení Obč. zák. a čl. 11 ods. 2 Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie, pretože odporca už ďalej nemohol pokračovať v nesprávne kalkulovanom poistení. Zo spisu vyplýva, že súd sa oboznámil s rozsiahlou písomnou dokumentáciou a argumentáciou odporkyne, odporkyňa sa náležite k návrhu vyjadrila (čl. 1. 52 – 90, č. 1. 100 – 101 s prílohami), vo veci prebehlo viacero pojednávaní na ktorých boli prítomné obe strany (27. 10. 2009, 23. 11. 2009, 14. 12. 2009) a mali možnosť vyjadriť sa, predložiť dôkazy, predniesť návrhy, boli vypočutí právni zástupcovia oboch strán a taktiež im bolo umožnené aby na záver pojednávania zhrnuli svoje návrhy a vyjadrili sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (č. 1. 207 p. v.).

Za týchto okolností, keď **súd v skutočnosti** zameral dokazovanie na zistenie sporných skutočností a účastníkom umožnil realizovať všetky procesné práva, ktoré im priznáva platná právna úprava na realizáciu ich práv a právom chránených záujmov a umožnil im tak ovplyvniť výsledok súdneho konania (o čom svedčí obsah celého spisu), dovolací súd dospel k záveru, nebolo treba ešte osobitne oboznamovať, ktoré dôkazy budú vykonané a ktoré vykonané nebudú. Požiadavka odporkyne v predmetnej veci už znamenala, aby súd naznačil svoj predbežný právny názor, čo však prekračuje rámec ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p., ktoré upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania. V tejto súvislosti je tiež vhodné

poukázať aj na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (IV. ÚS 16/2012). Právny názor a hodnotiace úsudky sú vlastné až samotnému rozhodnutiu vo veci, nie však postupu súdu v zmysle § 118 ods. 2 O. s. p. sledujúceho cieľ efektívneho priebehu konania smerujúceho k právne relevantným okolnostiam daného prípadu. Námietka dovolateľky o povinnosti súdu vytvoriť žalovanej procesnú možnosť predkladať súdu iné (nové) dôkazy podporujúce jej obranu, nie je dôvodná. Zámerom ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. totiž nie je zmeniť rozloženie bremena tvrdenia či dokazovania medzi účastníkmi konania. Z uvedeného možno vyvodiť, že rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za prekvapivé; námietky odporkyne v tomto smere preto nie sú dôvodné.

Z hľadiska existencie vady konania podľa § 237 písm. g/ O. s. p. v súvislosti vytýkanej dovolateľkou a týkajúcou sa súvislosti medzi neprerušением konania z dôvodu polozenia predbežnej otázky Súdneho dvoru Európskych spoločenstiev a vylúčeným sudcom je vhodné uviesť, že súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Z vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že súd v skutočnosti môže ale nemusí prerušiť konanie; nie každý súd je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ale len súd, ktorý rozhoduje v poslednom stupňa a to bez toho, aby sa mohol proti jeho rozhodnutiu podať opravný prostriedok. Ak sa však súd rozhodol požiadať Súdny dvor, potom konanie preruší, počká na právoplatnosť uznesenia o prerušení a až potom predloží otázku na konanie podľa článku 234 Zmluvy o založení ES. Účastník môže navrhnúť takéto prerušenie konania, avšak súd nie je povinný takémuto návrhu vyhovieť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že **prerušenie konania v zmysle ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ je procesný úkon súdu, ktorý závisí od jeho úvahy, či požiada Súdny dvor o vyriešenie predbežnej otázky v zmysle článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie** (t. j. otázky týkajúcej sa a/ výkladu zmlúv alebo otázky b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie) **a preto nemôže byť vyvolaný podnetom alebo návrhom účastníka konania**. Nie je preto opodstatnená námietka odporkyne o existencii vady zakladajúcej prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. g/ O. s. p.; nepredloženie veci Súdneho dvoru ES v predmetnej veci takúto vadu konania nezakladá.

Predmetom konania v danom prípade (ako súdy správne konštatovali) je poistný vzťah uzavretý medzi spotrebiteľom a dodávateľom založený ich zmluvným dojednaním. Otázky existencie tohto vzťahu ako aj nároky z neho vyplývajúce sa riadia uzavretou zmluvou, všeobecnými poistnými podmienkami, ktoré boli ako súčasť zmluvy dojednané s predpismi občianskeho práva. Pre riešenie otázok existencie tohto poistného vzťahu nie je právne relevantná otázka oprávnenosti dohľadu Národnej banky Slovenska nad poisťovníctvom ako takým a jeho súlad so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva. Vyriešenie žalovaným navrhnutých predbežných otázok Súdnemu dvoru Európskej únie pre rozhodnutie daného sporu vyplývajúceho so spotrebiteľskej zmluvy nie je právne relevantné.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, tak ako namietala dovolateľka môže byť len dôvodom dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. a nie súčasne aj dôvodom jeho prípustnosti v zmysle ustanovení § 236 a nasl. O. s. p. (rovnako to platí aj i inej vade v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné a vady uvedené v § 237 O. s. p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešným navrhovateľom vzniklo právo na náhradu trov konania proti odporkyni, ktorá v tomto konaní úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Navrhovatelia podali návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy tohto konania a požadovanú náhradu vyčíslila vo vyjadrení k dovolaniu. Najvyšší súd im priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokátky za jeden úkon právnej služby poskytnutej za vypracovanie písomného vyjadrenia navrhovateľov k dovolaniu odporkyne v súlade s ustanovením § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). Sadzbu za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky vo výške 57 € so zvýšením o 1/3 v zmysle ustanovenia § 13 ods. 3 vyhlášky, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 15 písm. a/ vyhlášky) v zmysle ustanovenia § 16 ods. 3 vyhlášky (7,41 €) a s 20% DPH predstavuje spolu 100,1 €.

(57 : 3 = 19 +57+4,41). Pri zastupovaní troch osôb (keďže každá z nich mohla uplatniť svoj nárok v samostatnom súdnom konaní) odmena predstavuje 300,3 € (100, 1 x 3).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. októbra 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť:
Marta Hrčková

